

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	10/9-20
		Датум:
		17.03.2017.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. др Татјана Пауновћ, редовни професор
2. др Нина Лазаревић, доцент
3. др Бисера Јевтић, ванредни професор

2. Одлука Већа департмана за англистику број 10/9-91 од 06. јула 2016. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Сандра Горан Јовановић
2. Година уписа на мастер академске студије
2014/2015.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије англистике

III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА:

EFL teaching in small rural primary schools in Serbia: The challenges of multigrade settings

Настава енглеског као страног језика у малим сеоским основним школама у Србији:
Изазови комбиноване наставе

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА:

Мастер рад кандидаткиње **Сандре Јовановић** састоји се од укупно 176 страница текста организованог у пет поглавља: 1. *Увод – Introduction* (1-11), 2. *Теоријски оквир – Theoretical background* (12-58), 3. *Емпијско истраживање – Present Study* (59-71), 4. *Резултати и дискусија – Results and Discussion* (72-156) и 5. *Закључак – Conclusion* (157-163). Свако од поглавља подељено је на више одељака. Поред сажетака на енглеском и српском језику, рад садржи и 179 табела које представљају резултате емпијског истраживања, а врло подробен списак референци на крају рада обухвата 68 одабраних јединица, што није мали број имајући у виду да је тема комбиноване наставе у нашим условима, посебно када је реч о настави страних језика, готово потпуно неистражена. У два *Додатка (Appendix 1, 2)* дате су потпуне верзије два упитника који су коришћени за сакупљање података, а који су посебно конструисани за ово истраживање.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА:

У **Уводном** делу рада кандидаткиња полази од дефинисања кључног појма у тези, појма комбиноване наставе, и образлаже потребу за спровођењем емпијског истраживања којим би се испитали неки аспекти наставе енглеског као страног језика у комбинованој настави. У уводу је дефинисан предмет и циљ емпијског истраживања, и дат нацрт структуре тезе.

Друго поглавље даје теоријски оквир истраживања, и кандидаткиња најпре нуди различите теоријске описе наставног контекста који се у литератури описује као „комбиновани“, посвећујући пажњу разликама и сличностима између појмова „комбиновани узраст“ и „комбиновани разреди“ (*multi-age, multi-grade*), посебно се осврћући и на веома позитивна искуства и одличне резултате које у неким светским срединама у настави енглеског као страног језика даје *multi-age* организација наставног процеса. Поред детаљног описа најпре околности због којих се уводи комбинована настава, а затим и предности и недостатака комбиноване наставе, у теоријском делу рада кандидаткиња представља и нека од релевантних претходних истраживања, и посебно се фокусира на ставове наставника према комбинованој настави, затим на ставове ученика, а затим и на ставове других релевантних група, као што су родитељи ученика, школска администрација, или стручњаци у области образовања. Сва разматрања она поткрепљује подацима из досадашњих истраживања ових питања, што теоријски део рада чини одлично аргументованим.

На крају, кандидаткиња разматра најважније проблеме са којима се суочавају наставници и ученици у комбинованој настави у различитим срединама, и, што је посебно важно, на крају се осврће на услове и проблеме комбиноване наставе у српском образовном контексту. Аспекти овог проблема које кандидаткиња посебно наглашава су образовање и стручни тренинг наставника енглеског као страног језика, неприлагођеност курикулума комбинованој настави, организација простора у учионици, организација времена у комбинованој настави, додатне обавезе наставника у комбинованој настави, и, као последица негативних околности, квалитет образовања ученика који су похађали комбиновану наставу. Теоријски део мастер рада даје одличан и врло добро организован оквир за емпијско истраживање представљено у наредним поглављима.

У **трећем поглављу** представљено је спроведено емпијско истраживање. Кандидаткиња најпре наводи предмет и циљеве истраживања, полазишне претпоставке и истраживачка питања, а затим подрбно описује примењену методологију, групе испитаника, конструисане инструменте, и спроведене анализе прикупљених података. Након веома детаљног и јасног описа методологије, представљени су и резултати емпијског истраживања, понаособ за популацију ученика и популацију наставника, и упоређени су ставови ове две испитиване популације.

Циљ истраживања било је испитивање ставова и мишљења наставника енглеског као страног језика и ученика који свакодневно раде у условима комбиноване наставе, њихова перцепција предности и недостатака оваквог наставног контекста, као и њихова

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

1019-20

Датум:

17.03.2017.

перцепција главних проблема са којима се свакодневно суочавају, и могућих начина за превазилажење ових проблема и побољшање услова рада у комбинованој настави.

Циљ истраживања формулисан је кроз три истраживачка питања: 1. Какве ставове према свом начину рада исказују ученици који похађају комбиновану наставу, да ли је њихова перцепција да имају исте услове рада као ученици у регуларним школама, и да ли виде начин да се превазиђу бар неки од проблема које виде као значајне у свом свакодневном раду? 2. Какви су ставови наставника енглеског као страног језика према комбинованој настави, верују ли да су довољно припремљени и оспособљени за рад у овим околностима кроз редовно школовање, и какав тип професионалног усавршавања би, по њиховом уверењу, био најпотребнији овим наставницима? 3. Шта би се могло учинити да се околности комбиноване наставе у српском образовном контексту побољшају и приближе онима у свету, где комбинована настава даје одличне резултате а хетерогеност група ученика се користи као предност у њиховом образовању?

Инструменте за сакупљање података чинила су два упитника, један за наставнике други за ученике, посебно конструисана за потребе овог истраживања. Упитници су били анонимно попуњавани, али су садржали и одељак који је тражио социо-демографске податке о испитаницима, затим, део са питањима и понуђеним петоспетеним лискртовим скалама који се односио на ставове и мишљења наставника односно ученика, а који је био тематски структурисан према основним проблемима идентификованим у теоријском делу рада (образовање и професионална припрема наставника, курикулум, организација простора, организација времена, додатне обавезе наставника, сарадња са родитељима, и слично), као и део са питањима отвореног типа која су се односила на могућности за превазилажење проблема и побољшање услова рада и резултата ученика у комбинованој настави.

Истраживањем је обухваћено укупно 47 испитаника, 22 наставника и 25 ученика, што ово истраживање чини прилично обимним имајући у виду специфичности комбиноване наставе. Испитаници су били ученици и наставници школа из југоисточне Србије, на територији општине Пирот.

У **четвртм поглављу**, кандидаткиња детаљно презентира обимне и врло занимљиве резултате истраживања, а коментари и интерпретације структуром и организацијом прате структуру упитника, будући да су питања груписана на основу поставки из теоријског оквира рада. На крају, у **закључном поглављу**, кандидаткиња сумира резултате кроз одговоре на полазишна истраживачка питања, и, што треба посебно истаћи, изводи значајне педагошке импликације свог истраживања.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Главни закључци изведени на основу резултата емпиријског истраживања указују да, из више разлога, а првенствено због неприлагођеног курикулума, организација рада у комбинованим одељењима не користи у пуној мери предности које би ове околности могле да имају посебно за наставу и учење страног језика. Ученици су груписани по разредима, и не учествују у заједничким активностима, већ је време, као и простор, подељено према разредима. Ипак, како кандидаткиња истиче, чињеница да су ученици изложени језичком материјалу и активностима усмереним на групе ученика млађе и старије од њих ипак повољно утиче на њихову језичку компетенцију, односно, нуди им било обнављање познатог градива, или увид у више нивое који им предстоје, што се повољно одражава на њихов језички развој.

Упркос тешкоћама и проблемима којих су свесни и наставници и ученици, као што је недостатак простора, неадекватна техничка опремљеност радног простора, и, генерално, сиромашни технички услови рада, резултати овог истраживања показују да су ученици и те како свесни предности рада у

комбинованим одељењима и да, заправо, уживају у раду у оваквом специфичном контексту, који подстиче сарадњу, дух колектива, и помагање млађима од себе да савладају градиво. Проблеми које наставници посебно истичу су, поред ригидних курикулума, недовољна припремљеност наставника за рад у комбинованој настави, као и лоши технички услови рада.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Емпиријско истраживање представљено у мастер тези кандидаткиње **Сандре Јовановић** бави се веома занимљивом и готово потпуно неистраженом темом у домаћем контексту – наставом енглеског као страног језика у комбинованим одељењима у малим сеоским школама. Истраживање је одлично утемељено у теоријском оквиру, веома добро методолошки осмишљено и реализовано, те је понудило обимне и веома занимљиве резултате. Резултати овог истраживања, уколико буду публиковани, биће несумњив допринос области наставе енглеског као страног језика.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

1. Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме? Да

2. Да ли теза садржи све битне елементе? Да

3. По чему је теза оригиналан допринос науци?

Оригинални допринос овог рада састоји се у избору значајне а готово потпуно неистражене теме, као и у веома занимљивим и новим емпиријским подацима. Рад нуди и интегралне верзије упитника посебно конструисаних за ово истраживање, што омогућује поређење резултата са другим истраживањима.

4. Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања – Нема недостатака који би утицали на квалитет истраживања.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија сматра да мастер рад кандидаткиње **Сандре Јовановић** у потпуности задовољава захтеве и критеријуме истраживачког мастер рада, и предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу да **прихвати мастер рад и кандидаткињи одобри јавну одбрану рада.**

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Татјана Пауновић, редовни професор

др Нина Лазаревић, доцент

др Бисера Јевтић, ванредни професор